

IV. Összefoglalás és javaslat.

Szemlénket befejeztük mindazon államok felett, amelyekben nyelvi, vagy nemzetiségi statisztika tudomásunk szerint van. A módszerek és adatok ismertetéséből kitűnik, hogy az a tökéletesnek mondható rendszer, amellyel a magyar statisztika a nemzetiségi és nyelvismereti statisztikát műveli, egyetlen államban sincsen. Bizonyos az, hogy nem minden államban van meg a szüksége annak, hogy a nemzetiségi és nyelvismereti statisztika olyan mértékben és részletességgel műveltesék, mint ahogy az Magyarországon, különösen a világháború előtti időben műveltetett, de a világháború utáni helyzet s azok a kötelezettségek, amelyeket az egyes államok a békeszerződésekben a kisebbségek nyelvi jogainak megóvása tekintetében magukra vállaltak, szinte parancsoló szükségessé teszik, hogy különösen azok az államok, amelyek a világháború folytán jelentékeny számú nemzeti kisebbséghez jutottak, a nemzetiségi statisztikát leglelkülműveltebben és a legrészletesebben műveljék. Ez nemcsak a statisztikai tudomány szempontjából fontos, hanem fontos a nemzetek békéje és megnyugvása szempontjából is, mert a kisebbségek nyelvi jogainak tiszteletbentartása csak így ellenőrizhető, ami politikailag a Nemzetek Szö-

vetségének feladata. Viszont a statisztikai tudomány szempontjából a Nemzetközi Statisztikai Intézet van hivatva arra, hogy az egyes államok nemzetiségi statisztikai módszereit felülvizsgálja és a kisebbségek számának megállapítására elégtelennek vagy helytelennek mutató módszerek helyett tökéletesebb és helyesebb módszereket ajánljon.

Mindezeknél fogva *tisztelettel javasolom, hogy a Nemzetközi Statisztikai Intézet legközelebbi ülésén foglalkozzék ezzel a kérdéssel* és hozzon olyan határozatot, amellyel ajánlja elfogadásra nemzetiségi és nyelvismereti statisztika tekintetében úgy a felvétel módszerére, mint a feldolgozásra és a közzétételre nézve az általam fentebb ismertetett magyar rendszerét a nemzetiségi és nyelvismereti statisztikának.

Ezzel a Nemzetközi Statisztikai Intézet nemcsak a statisztikai tudománynak tenne nagy szolgálatot, de a tartós béke ügyét is nagy mértékben elősegítené, mert kihúzná a méregfogát azoknak a kölcsönös gyanúsításoknak, amellyel az egyes államok a nemzetiségi statisztika tökéletlensége és ellenőrizhetetlen volta miatt egymást illetik.

Kovács Alajos dr.

Magyarország népmozgalma az 1927. évben.

Mouvement de la population de la Hongrie en 1927.

(Előzetes eredmények. — *Résultats préliminaires*)

Résumé. Pour 1927, les chiffres du mouvement de la population de Hongrie présentent un fléchissement général.

La natalité (25·2 pour 1000) a été inférieure à toutes les années enregistrées par la statistique du mouvement de la population hongroise.

Le nombre des décès par maladies infectieuses a augmenté singulièrement pour la rougeole, la scarlatine, la diphtérie, et surtout pour la grippe. La tuberculose a causé 19.694 décès (2·3 pour 1000 habitants).

Par l'accroissement naturel, la population s'est accrue de 64.378 unités, soit seulement de 7·6 pour 1000.

*

Magyarországon az 1927. évben 75.760 házasságot kötöttek, ami ezer lélekre számítva 8·9-es házassági aránynak felel meg. Itt és a később kö-

vetkező adatainkban is ezúttal először hasonlítjuk össze az előzetes eredményeket az előbbi évek végleges eredményeivel; feltehető, hogy a pótlások beszámítása után az említett házasságkötési arány el fogja érni az 1926. évi magasságát. Tehát a házassadási hajlam nem csappant meg, hanem függetlenül a többi népmozgalmi jelenségtől tartja a régi nivót, mely a legmagasabb házassági arányt feltüntető államok közé emeli Magyarországot.

Szembeötlő jelenség a mondottakkal szemben az, hogy a születések száma az itt feltüntetett öt éven keresztül vizsgálva is, visszaeső tendenciát mutat. Nem akarjuk azt mondani, — bármilyen közelfekvő a gondolat, — hogy a születések számának alakulását döntően befolyásolná a házasságkötések száma, mégis ide kívánczok annak megállapítása, hogy a huzamosabb időn át

I. Házasságkötések, születések és halálozások.

Mariages, naissances et décès.

Időszak <i>Période</i>	Házasságkötések <i>Mariages</i>	Születések <i>Naissances</i>		Halálozások <i>Décès</i>					Népszaporodás <i>Accroissement de la population</i>	Esett ezer lélekre (ezész évre számítva) — <i>Proport. pour 1000 hab. (calc. pour l'année entière)</i>					
		élve <i>vivantes</i>	halva <i>mortes</i>	1 éven alul <i>moins d'un an</i>	7 éven			összesen <i>total</i>		házasságkötés <i>mariages</i>	élveszületés <i>nés-vivants</i>	halálozás <i>décès</i>	szaporodás <i>accroissement</i>	gümökörbän elhalt <i>décès causés par la tuberculose</i>	100 éveszületetre esett 1 éven a uli elhalt <i>Proport. des décès au-dessous de 1 an pour 100 né-évänés</i>
					alul <i>moins de 7 ans</i>	felül <i>plus de 7 ans</i>	összesen								
1923	78.706	238.971	6.579	43.943	59.546	99.741	159287	79 684	9.6	29.2	19.5	9.7	3.1	18.4	
1924	75 060	221.462	6.592	42.810	59 383	108285	167668	53 794	9.1	26.8	20.3	6.5	3.2	19.3	
1925	74.382	235.480	6.656	39.530	53.140	89.010	142150	93.330	8.9	28.3	17.1	11.2	2.6	16.8	
1926	76 849	229.484	6.803	38 436	50.556	89.349	139905	89.579	9.1	27.3	16.6	10.7	2.4	16.7	
1927 ¹⁾	75.760	214.005	6.017	39.644	53.799	95 828	149627	64.378	8.9	25.2	17.6	7.6	2.3	18.5	

1) Előzetes eredmények. — *Données provisoires.*

egy nívót tartó házassági arány mellett, a születések száma és aránya veszedelmes méretekben csökken. Az 1927. évben az élveszületések száma 214.005. Ezer lélekre számított arányban 25.2. Ehhez fogható alacsony szám és arány nem fordult még elő: a 25.2 születési arány egyedülálló népmozgalmunk történetében.

A meglepően alacsony születési arány okainak kutatása és megállapítása ma még szerfölött nehéz. A gazdasági okok mellett nem utolsó sorban kell rámutatnunk arra az erkölcsi okra sem, amely újabban egyre általánosabbá válik s amelyet röviden gyermekiszonynak nevezhetünk. Nem régebben az egyke vagy egyse elleni kongresszuson igen sok oldalról, a társadalom különböző rétegei képviselőinek megállapításai is mutattak erre, bárha az erkölcsi ok súlya abszolút adatokkal csak az 1930. évi népszámlálás után lesz alátámasztható.

Nincs abszolút jelentősége annak, hogy Magyarország még mostani születési arányával is nemzetközi viszonylatban erős pozíciót tart, mert a művelt nyugati államok viszont abban nagyok, amiben mi igen kicsinyek vagyunk, t. i. a születettek életbentartásában.

Az élveszületésekkel együtt ezúttal a halvaszületések száma is lecsökkent (6.017). Ezúttal először történik az, hogy az élveszületések alakulását párhuzamosan követi a halvaszületések számának csökkenő irányzata. Megemlíthjük, hogy a halvaszületések száma a háború óta ez évben volt a legalacsonyabb. A halvaszületésekkel kapcsolatban rámutattunk arra, hogy a magas számú halvaszületések a rossz viszonyok közt élő népességünk ellenállóereje csökkenésének is következménye.

Az 1927. évi népmozgalmi eredményeket még szomorúbbá teszik a halálozási eredmények. Még pedig azért, mert ha a születési előzetes eredmények a végleges adatok megállapításakor a hiányzó pótlások bedolgozásával valamelyest emelkednek, tehát

javulnak, a halálozásnál az előbbi év eredményével szemben már is mutatkozó, 9.500-on felüli emelkedés, a pótlások bedolgozásával ugyancsak emelkedni fog, itt azonban a szaporulat romlást jelent. Vonatkozó kimutatásunk 149.627 halottat jelez (1926-ban 139.905), ami ezer lélekre kifejezett arányban 17.6-nek felel meg; tehát a múlt évvel szemben 1.0 a romlás. A feltüntetett öt év arányait vizsgálva, az 1923. és 1924. évvel szemben így is mutatkozik jelentős javulás, de ez még korántsem az, ami a sokkal kedvezőbb halandóságot mutató nyugateurópai államokhoz mérten kívánatos és szükséges volna. Tudjuk, hogy az 1927. év halálozását az éveleji influenzajárvány befolyásolta, azonban influenzajárvány volt Európaszerte az 1924. évben is, és a nyugati államokban a halálozási arány csak Franciaországban volt 17.2, a többiekben csak valamivel emelkedett 12 fölé.

Kimutatásunk a halottakat 7 éven aluli és felüli korcsoportban tagolja. Az 1923—1926. esztendőben a hét éven aluli halottak száma következetesen esett, míg az idei évben a 7 éven aluli halottak száma is több mint 3000-el emelkedett. Az 1924. évi influenza-járványról tudjuk, hogy a gyermekkorban levőket megkímélte, az idei járvány ügylatszük kórkülönbség nélkül szedte áldozatait, mert a hét éven felüli halottak száma is 6500-al emelkedett az előző évvel szemben.

A hét éven aluli halottak között szerepelnek a csecsemőhalottak is, akiknek a száma az 1927. évi előzetes eredmény szerint 39.644, 1200-zal több mint 1926-ban. A csecsemőhalottaknál csaknem ugyanaz a helyzet, mint a 7-éven aluliak korcsoportjában, az abszolút számok alapján vizsgálva az eredményeket. Ha azonban a 100 élveszületésre eső egy éven aluli elhaltak arányait vizsgáljuk a feltüntetett öt éves periódusban, meglehetősen széles az arányok hullámozása. Az 1925. és 1926. éveknek viszonyaink szerint kedvező arányait nem tudtuk megtartani és az 1927. évi 18.5-es arány is-

mét az 1923. évi nivóra (18·4), emelte csecsemőhalálzásunkat. Ezzel az eredménnyel azután nemzetközi viszonylatban ismét a legmagasabb csecsemőhalandóságú államok közé kerültünk. Ez az eredmény ismét megrendíti közegészségügyi vi-

szonyaink javulásába helyezett reményünket, de egyúttal fokozottabb, körültekintőbb munkára serkent, mert hogy ennél sokkal jobb eredményeket elérni lehet, bizonyítják az 1925. és 1926. évi 16·8, illetőleg 16·7-es csecsemőhalálzási arányok.

II. Fertőzőbetegségek által okozott halálozások.

Mortalité causée par des maladies infectieuses.

Időszak <i>Période</i>	Hólyagos himlő <i>Varicelle</i>	Kanyaró <i>Rougeole</i>	Vörheny <i>Scarlatine</i>	Kifüteses hagymáz <i>Typhus exanthématique</i>	Számár- hurut <i>Copacucuche</i>	Roncsoló toroklob <i>Diphthérie</i>	Hasi hagymáz <i>Fievre typhoïde</i>	Vérhas <i>Dysentérie</i>	Gümőkór <i>Tuberculose</i>	Pokolvar <i>Charbon</i>	Gyermek- sárgi láz <i>Fievre puerpérale</i>	Influenza <i>Grippe</i>
1923	5	556	1.062	54	619	607	1.266	1.202	25.215	106	318	441
1924	11	445	504	43	765	589	1.403	970	26.724	84	331	1.021
1925	10	626	546	4	735	624	1.148	420	21.223	75	338	627
1926	2	247	468	4	420	789	1.207	370	20.345	77	370	450
1927 ¹⁾	5	527	548	4	410	1.011	1.256	435	19.694	51	270	1.368

¹⁾ Előzetes eredmények. — *Données prélimin.*

A halálozásokkal kapcsolatban ismertetjük a fertőző betegségekben elhaltak adatait is, mely betegségekben az 1927. évben 25.579-en haltak el. A lefolyt esztendőben a fertőző betegségek is nagyobb mértékben szedték áldozataikat, mint az előző évben. A számszerű adatok regisztrálása nélkül megemlíthjük a kanyarót, a vörhenyt, a roncsoló toroklobot és a vérhas, mely betegségekben elhaltak száma az előző évi elhaltak számánál tetemesen magasabb. Külön megemlíthjük az influenzát, mely betegségeknek 1368 elhaltat tüntet fel statisztikánk az 1926. évi 450 halottal szemben. Nem érdektelen most már annak felemlítése, hogy a gümőkórban elhaltak száma viszont jóval ala-

csonyabb (19.694) mint az előző évben elhaltaké (20.345), ennek megfelelően az ezer lélekre számított arány is 2·3-ig esett vissza.

Az eddig ismertetett adatok birtokában felállíthatjuk természetes szaporodásunk 1927. évi szomorú mérlegét, mely szerint 64.378 lélekkel szaporodott népességünk, ami ezer lélekre számítva 7·6-es aránynak felel meg. Annál fájdalmasabb ez az eredmény, mivel 1926-ban és főleg 1925-ben már a békeévek nivóján mozgott szaporodási arányunk. A legutolsó szaporodási arányunk nemzetközi viszonylatban is az alacsony szaporodási arányokat feltüntető államok közé fokoz le bennünket.

Sz. B. dr.

© SZOCIÁLIS STATISZTIKA ©

Munkanélküliség és munkapiac.

Chômage et marché du travail en Hongrie.

Résumé. Pour janvier 1928, les syndicats social-démocrates et socialistes-chrétiens ont enregistré 17.430 chômeurs — 15.587 hommes (89·4%) et 1843 femmes (10·6%), — soit 21·3% de plus qu'au mois précédent. Bien que cette augmentation dépasse sensiblement le niveau normal, toutefois la mesure du chômage reste au-dessous de la moyenne de 1924—1927. Depuis décembre 1927, l'indice rapporté à cette moyenne s'est élevé de 52·6 à 68·7.

En province, le nombre des chômeurs a monté à 7.720 (+ 42·6%); à Budapest, à 9.710 (+ 8·5%).

Dans les groupes de professions, la mesure du chômage a été très différente. Les industries du

fer, du bois et du bâtiment ont donné 58·0% des sans-travail. L'augmentation a été rapide dans l'industrie du bois (94·0%); considérable dans le bâtiment (36·1%) et dans l'industrie du fer (32·9%). La situation s'est essentiellement améliorée pour les travailleurs intellectuels, où le nombre des sans-travail (1881) a baissé de 15·2%, par suite de quoi l'indice du chômage y est descendu à 48·5.

Le mouvement des Offices de placement a augmenté; ils ont enregistré 5.470 offres, 14.821 demandes et 3.686 placements. Sur 100 offres, il y a eu 271 chômeurs demandant du travail, dont on a placé 24·9%,